

LUND UNIVERSITY

Tidsandans intermedialitet: nedslag i den svenska konstmusikens idéhistoria

Arvidson, Mats

2008

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Arvidson, M. (2008). *Tidsandans intermedialitet: nedslag i den svenska konstmusikens idéhistoria*. Abstract från Forum för intermediala studier, Växjö universitet.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

IMS-seminariet

Intermediala studier, Lunds universitet

Forum för intermediala studier, Växjö universitet

200080220

Tidsandans intermedialitet: nedslag i den svenska konstmusikens idéhistoria

I avhandlingen *Ett tonalt välordnat samhälle eller anarki? Estetiska och sociala aspekter på svensk konstmusik 1945–1960* visar jag hur de idéer som samhället är förknippat med under efterkrigstiden inte kan separeras från den samtida konstmusiken.¹ Synen på vad konstmusik är eller bör vara hänger intimt samman med tidsandan, dvs. med det som håller samman en epok, såsom konst, vetenskap och politik – tidsandan är således något reellt och verkligt. Ur ett svenskt perspektiv innebar detta samband bl.a. att musiken under efterkrigstiden skulle bidra till att göra samhället bättre. Konstmusiken skulle ha en specifik social uppgift, närmare bestämt fungera som sammanhållare människor emellan – den skulle spegla de kollektivistiska idéer som det moderna svenska samhället präglades av under denna tid. I fokus för min avhandling står en analys av debatter av olika slag som berör den moderna konstmusiken och dess relation till det rådande samhället (tidsandan). I denna analys har jag emellertid även identifierat andra aspekter än dem som specifikt berör relationen mellan musik och samhälle; jag har identifierat aspekter som visar hur relationen mellan olika konstarter tar sig uttryck, vilka vilar på gemensamma idéer om vad konst är eller bör vara – denna relation, vill jag mena, kan mycket väl betraktas som *intermedial*. De frågor som jag som man i detta sammanhang bör ställa är följande: 1. Vilka idéer är det som framträder i diskursen om den svenska konstmusiken? 2. Hur ser relationen ut mellan dessa idéer och tidsandan? Dessa två frågor kan delas upp i två kategorier: Dels estetiska och etiska ideal – synen på vad konst är eller bör vara, och dels historiska och sociala förutsättningar för den konstnärliga verksamheten. Som konsekvens av ovan studie bör behovet av historisk perspektivering av intermediala sammanhang (kontexter) diskuteras utförlig. Utifrån ett musikvetenskapligt perspektiv ser jag ett grundläggande problem, nämligen följande: den (västerländska klassiska) musiken framställs som ett autonomt tonande fenomen oberoende av sin sociala och intermediala kontext (fokus på verkstudier). Idén om konstmusikens autonomi kan härledas till 1800-talets första hälft. Men musiken är, föga förvånande, varken isolerad från samhället eller från de övriga konstarterna; en historisk studie av ett konstnärligt medium i isolering från andra konstarter skapar en alldeles för snäv bild av inte enbart musikhistorien, utan även av vår syn på kultur i allmänhet. Man skulle kunna formulera detta med en enkel tes: att musikens mening skapas i sin specifika kontext – musiken är således aldrig autonom. Detta behov av en historisk perspektivering har också vuxit sig starkare i samband med kursen ”Intermedialitetens historia”, som ges på grundkursen i Lund. Följande frågor måste således tas i beaktning: 1. Är situationen likartad inom det övriga estetiska vetenskaperna, såsom litteraturvetenskap och konstve-

¹ Mats Arvidson, *Ett tonalt välordnat samhälle eller anarki? Estetiska och sociala aspekter på svensk konstmusik 1945–1960*, Institutionen för kultur, estetik och medier, Göteborgs universitet, Skrifter från musikvetenskap, Göteborgs universitet, nr. 88, 2007.

tenskap? 2. Vilken är uppgiften för intermediala studier? 3. Är det "verkfokuserade" analyser? 4. Är det intermediala kulturstudier?